

BOK som må bestilles: Rød farge
Bokkapittel til kompendium: Grønn farge
Bok/bokkapittel studentene allerede har: Blå farge
Tilgjengelig på nett: Oransje farge

Anbefalt kjernelitteratur

Litteraturliste SPED100 Høsten2018 (998 sider)

Spesialpedagogikkens forankring i samfunn og historie (162 s).

Askildt, A. & Johnsen, B. (2012). Spesialpedagogiske røtter og fagets utvikling i Norge. I E Befring & R. Tangen (Red.), (2012). *Spesialpedagogikk*. (5.utg.) (s. 59-73). Oslo: Cappelen. (14 s).

Befring, E. (2012). Spesialpedagogikk: historisk fremvekst, ansvarsoppgaver, forståelsesmåter og nye perspektiver. I E Befring & R. Tangen (Red.), (2012). *Spesialpedagogikk*. (5.utg.) (s. 33-57). Oslo: Cappelen (24s).

Haug, P. (2016). Forsking for spesialundervisning. I R. S. Hausstätter & S.M Reindal. (Red.), *Spesialpedagogikk: fagidentitet og samfunnsnytte*. (s. 21-32). Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (12s).

Hausstätter, R. S. & H. Thuen (2014). Special education in Norway today. I A.F. Rotary, J, P, Bakken, S. Bukhardt, F. E. Obakior, U, Sharma (Red.), *Special education international perspectives: 2 Practices across the globe*. *Advances in special education*. (s.181-207). Bingley: Emerald. (26s).

Kirksbæk, B & Simonsen, E. (2012). Handikaphistoriske temaer- utfordringer i dag. I E Befring & R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (5.utg.) (s. 76-90). Oslo: Cappelen. (15s).

Solli, K. A., (2010). Inkludering og spesialpedagogiske tiltak – motsetninger eller to sider av samme sak? I FoU i praksis, Nr 1. (s. 27-45). (19 s). Hentet fra <http://tapir.pdc.no/pdf/FOU/2010/2010-01-3.pdf>

Tangen, R. (2012a). Tilnæringsmåter og temaer i spesialpedagogikk- en introduksjon. I E Befring & R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (5.utg.) (s. 17-22). Oslo: Cappelen. (5s).

Tangen, R. (2012b). Retten til utdanning for alle. I E Befring & R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (5.utg.) (s. 108-127). Oslo: Cappelen. (19s).

Tangen, R. (2012c). Elevers skolelivskvalitet. I E Befring & R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (5.utg.) (s. 151-167). Oslo: Cappelen. (16s).

Thygesen, R., Briseid, L. G., Tveit, A. D., Cameron, D. L., & Bobo, V. K. (2011). Er generell pedagogisk kompetanse tilstrekkelig for å sikre en inkluderende skole? *Norsk Pedagogisk Tidsskrift*, 2, (s. 103–114). (12 s).

Tilpasset opplæring og spesialundervisning (103 s).

- Eriksen, E. M. (2013). Har enhetsskolen mislykkes? *Spesialpedagogikk nr.1/2013* (8 s.)
- Haug, P. (2015). Spesialundervisning og ordinær opplæring. *Nordic Journal of Pedagogy & Critique*, 1. doi: 10.17585/ntpk.v1.121. (14 s).
- Haug, P. (2016). *Ein likverdig skule i framtida? Om dei som strevar i skulen*. *Nordisk tidsskrift for pedagogikk og kritikk*, vol. 2 (s. 64-77). <https://pedagogikkogkritikk.no/index.php/ntpk/article/view/273/1349> (14 s).
- Haug, P. (2012). Elevar som mottek spesialundervisning. I R.S Hausstätter (Red.), *Inkluderende spesialundervisning*. (s.111-124). Bergen: Fagbokforlaget. (13s).
- Hausstätter, R. S. (2012). Før og etter spesialundervisningen I R.S Hausstätter (Red.), *Inkluderende spesialundervisning*. (s.11-18). Bergen: Fagbokforlaget. (7s).
- Hausstätter, R. S. (2012). Grenseoppgangen mellom tilpasset opplæring og spesialundervisning. I R.S Hausstätter (Red.), *Inkluderende spesialundervisning*. (s.21-32). Bergen: Fagbokforlage. (11 s).
- Hausstätter, R. S. (2012). Den individuelle opplæringsplanen som strategisk dokument. I R.S Hausstätter (Red.), *Inkluderende spesialundervisning*. (s.127-137). Bergen: Fagbokforlaget. (11 s).
- Hausstätter, R. S. (2012). Perspektiver på tidlig intervensjon i skolen. I: R. S. Hausstätter (red.), *Inkluderende spesialundervisning*. (s. 181-196). Bergen: Fagbokforlaget. (16 s).
- Hausstätter, R. S. (2013). «20-prosentregelen» - Omfanget av spesialundervisning i norske skoler. *Spesialpedagogikk nr. 6/2013*. (9 s).

Spesialpedagogisk hjelp i barnehagen (118 s).

- Sjøvik, P. (2014). Tiltak for barn med særskilte behov i et historisk perspektiv. (s. 19-37). Oslo: Universitetsforlaget (18s).
- Sjøvik, P. (2014). En barnehage for alle med mangfold som ressurs. (s. 38-60). Oslo: Universitetsforlaget (22 s).
- Sjøvik, P. (2014). Funksjonsnedsettelse hos barn i førskolealderen. (s. 145-171). Oslo: Universitetsforlaget (26 s).
- Sjøvik, P. (2014). Barn i sorg og barn i krise. (s. 204-228). Oslo: Universitetsforlaget (24 s).
- Helland, S. (2015). Spesialpedagogisk arbeid i barnehagen. I E. Befring & R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (s.594-609). (5 utg.). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (14 s).
- Ruud, E. B. (2012). Tidlig intervensjon når barn blir ekskludert frå lek i barnehagen. I E. Befring & R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (s.612-625). (5 utg.). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (14 s).

Perspektiver og samarbeid rundt barn i utfordringer (166 s).

- Befring, E. (2012). Forebygging blant barn og unge i et psykososialt perspektiv. I E Befring & R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (5.utg.) (s. 129-146). Oslo: Cappelen. (24s).
- Bru, E., Isøe, E., & Øverland, K. (2016) Psykisk helse i skolen, I Bru, E. Isøe, E., & Øverland, K. *Psykisk helse i skolen*. (s. 15-26). Oslo: Universitetsforlaget. (12 s).
- Isøe, E& Isøe, T. (2016) Mobbing i et traumeperspektiv. I Bru, E. Isøe, E & Øverland, K. *Psykisk helse i skolen*. (s. 109-124). Oslo: Universitetsforlaget. (12 s).
- Kvello, Ø. (2013). Bioøkologisk teori. Personer og systemer i gjensidig påvirkning. (s.139-157) I K. Ragnheiður & I. H. Lysø (Red.), *Læring, utvikling, læringsmiljø: en innføring i pedagogisk psykologi*. Trondheim: Akademia. (19 s).
- Paulsen, E. & Bru, E. (2016). De stille elevene. I Bru, E. Isøe, E & Øverland, K. *Psykisk helse i skolen*. (s. 28-41). Oslo: Universitetsforlaget. (14 s).

Roland, P. Øverland, K. Byrkedal-Sørby, L. (2016). Alvorlige atferdsvansker – forskning og tiltak relatert til skolekonteksten. I Bru, E. Isøe, E. & Øverland, K. *Psykisk helse i skolen*. (s. 156-172). Oslo: Universitetsforlaget.

Westergård, E. (2011). Pers overgang fra barnehagen til skolen – et spørsmål om sårbare samarbeidsrelasjoner? I U. V. Midthassel, E. Bru, S. K. Ertesvåg, & E. Roland (Red.), *Tidlig intervensjon og systemrettet arbeid for et godt læringsmiljø*. (s. 95-110). Oslo: Universitetsforlaget. (10 s).

Westergård, E. (2011). Skolens møte med foreldrenes behov. I U. V. Midthassel, E. Bru, S. K. Ertesvåg, & E. Roland (Red.), *Tidlig intervensjon og systemrettet arbeid for et godt læringsmiljø*. (s. 34-50). Oslo: Universitetsforlaget. (16 s).

Willumsen, E. (2009). Tverrprofesjonelt samarbeid i praksis og utdanning i helse- og sosialsektoren. I E. Willumsen (Red.), *Tverrprofesjonelt samarbeid i praksis og i utdanning- og helsesektoren*. (s. 16-32). Oslo: Universitetsforlaget. (12 s).

Øen, K. (2017). En spesialpedagogisk arbeidsmodell. *Spesialpedagogikk* nr. 1/2017. (8 s).

Barns medvirkning (69 s).

Danielsen, A. G. (2017). *Eleven og skolens læringsmiljø : medvirkning og trivsel*. Oslo: Gyldendal akademisk. (kap. 5) (52 s).

Franck, K. & Glaser, V. (2014) Rett til medvirkning for barn med særskilte behov. I Sjøvik, P.(Red.), (s. 304-320). *En barnehage for alle*. Oslo: Universitetsforlaget. (17s).

Etikk (14 s).

Reindal, S. M. (2012). *Spesialpedagogikk: etiske problemstillinger og teorier*. I E Befring og R. Tangen (Red.), (s.92-106). *Spesialpedagogikk*. (5.utg.). Oslo: Cappelen. (14s).

Språk, lese- og skrivevansker (106 s).

Furnes, B. (2014). Barns språkutvikling som grunnlag for tidlig lese- og skriveinnlæring. I V. Glaser, I. Størksen, & M. B. Drugli. *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*.(s. 424- 440). Bergen: Fagbokforlaget. (16 s).

Furnes, B. (2018). Barns skriftkunnskap og språkutvikling i barnehagen som grunnlag for tidlig lese- og skriveinnlæring i skolen. I V. Glaser, I. Størksen, & M. B. Drugli, (Red.), *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*. Fagbokforlaget.

Hagtvet, B., Horn, E. (2012). Tidlig forebyggende innsats med fokus på språket. I E. Befring & R. Tangen. *Spesialpedagogikk*. (Red.), (s. 563-587). Oslo: Cappelen Damm akademisk. (24 s).

Lyster, S. H., Frost, J. (2012). Lese- og skriveopplæring på språklig grunnlag. Forebygging av vansker, og tiltak for elever med spesielle behov. I E. Befring & R. Tangen. *Spesialpedagogikk* (s. 341-369). Cappelen Damm akademisk. (28 s).

Melby-Lervåg, M. & Lervåg, A. (2014). Språklig utvikling hos barn frå null til fem år. I V. Glaser, I. Størksen, & M. B. Drugli. *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*. (167-188). Bergen: Fagbokforlaget. (21 s).

Melby-Lervåg, M. & Lervåg, A. (2018). Barns skriftkunnskap og språkutvikling i barnehagen som grunnlag for tidlig lese- og skriveinnlæring i skolen. I V. Glaser, I. Størksen, & M. B. Drugli, (Red.), *Utvikling, lek og læring i barnehagen. Forskning og praksis*. Fagbokforlaget.

Rygvold, A-L. (2012). Språkvansker hos barn. I E. Befring & R. Tangen. *Spesialpedagogikk*. (Red.), (s. 323-340). Oslo: Cappelen Damm akademisk. (17 s).

Utviklingshemming (51 s).

Bachmann, K., Haug, P., & Nordahl, T. (2016). Kvalitet i opplæringen for elever med utviklingshemming. Notat 2/2016. Høgskulen i Volda og Møreforskning Volda. <http://www.hivolda.no/neted/services/file/?hash=c5b183cc2c768eba8f9c9aa11f06f438> (32 s.)

Gomnæs, U. F. og Rognhaug, B. (2012). Utviklingshemning- mangfold og lærehemming. I E. Befring og

Kommentert [EH1]: Ny bok er kommet og kan gjerne kjøpes. Nye kapitler i boka skal inngå i kompendium. Vet ikke hvilke sidetal Furnes (2018; og Melby –Lervåg og Lervåg, A. (2108) vil ha i den nye utgaven.

Kommentert [EH2]: Ny bok er kommet og kan gjerne kjøpes. Nye kapitler i boka skal inngå i kompendium. Vet ikke hvilke sidetal Furnes (2018; og Melby –Lervåg og Lervåg, A. (2108) vil ha i den nye utgaven.

R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (s. 385-404). (5 utg). Oslo: Cappelen Akademisk forlag.
(19 s

Reguleringsvansker (114 s).

- Drugli, M.B. (2013). *Atferdsvansker hos barn. Evidensbasert kunnskap og praksis*. Kap. 1, (s. 17-42), 5 (s.120-132), 6 (s.135-166). (77 s).
- Holmen, N. (2016). ADHD. I Bru, E., Idsøe, E. C., og Øverland, K., *Psykisk helse i skolen*. (s. 176-193). Oslo: Universitetsforlaget. (18 s).
- Nordanger, D. Ø., & Braarud, H. C. (2017). Den bruksavhengige hjernen. I Nordanger, D. Ø., & Braarud, H. C., *Utviklingstraumer*. (s. 51-69) Bergen: Fagbokforlaget. (19 s).

Autisme /Asperger syndrom (34 s).

- Bjåsted, J. F., Sagstad, U., & Iversen, G., (2016). Autismespektertilstander (s. 213-231). I Bru, E., Idsøe, E. C., og Øverland, K., *Psykisk helse i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget. (18 s).
- Martinsen, H & Tellevik, J. M. (2012). Autisme- en spesialpedagogisk utfordring (s. 485-500). I E. Befring og R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (5 utg). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (16 s).

Evnerike barn (61 s).

- Børte, K., Lillejord, S., & Johansson, L. (2016). *Evnerike elever og elever med stort læringspotensial: Enforskningsoppsummering*. Hentet fra <http://www.forskningsradet.no/serviet/Satellite?c=Rapport&cid=1254016758197&pagenam e=kunnskapscenter%2FHovedsidemal> (29 s).
- Damsgaard, H. L., Opsahl, M. (2016). "Det smarteste var å ikke være smart" – evnerike elevers skolelivskvalitet. *Spesialpedagogikk* nr. 6/2016 (12 s).
- Skogen, K. (2012). Evnerike barn – en spesialpedagogisk oppgave (s. 540-558). I E. Befring og R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (5 utg). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (19 s).

I tillegg forventes det at studenten er kjent med:

Nasjonale lover og føringer som:

- Kunnskapsdepartementet. (2006). *Rammeplan for barnehagen*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/reg/2006/0001/ddd/pdfv/282023-rammeplanen.pdf>
- Utdanningsdirektoratet. (2017). *Veileder for spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning*. Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/sarskilte-behov/>
- Utdanningsdirektoratet. (2006). *Kunnskapsløftet*. Hentet fra <http://www.udir.no/Lareplaner/Kunnskapsloftet/>.
- Lov om barnehager. (2006). Lov om barnehager (barnehageloven). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-1>
- Opplæringsloven. (1998). *Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)*. Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>.

Internasjonale avtaler og konvensjoner som:

- UNESCO. (1994). The Salamanca statement and framework for action on special needs education: adopted by the world conference on special needs education: access and quality. [Paris]: Unesco.
- UNICEF. (1993). Convention on the rights of the child. Geneva: UNICEF; The Centre.
- UNICEF. (2006). Convention on the Rights of Persons with Disabilities.

Anbefalt litteratur:

- Befring, E. (2016). Grunnbok i spesialpedagogikk. Oslo: Universitetsforl.
- Ellingsen, K. E. (2014). Utviklingshemming og deltakelse. (kap. 5). Oslo Universitetsforlaget. (25 s.).
- Folkehelseinstituttet. (2016). *ADHD i Norge - En statusrapport*. Oslo: Folkehelseinstituttet. Hentet fra https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/adhd_i_norge.pdf
- Groven, B. (2013). Spesialpedagogen i endringstider. Oslo: Universitetsforlaget
- Hausstätter, R. S. (2012). Perspektiver på tidlig intervensjon i skolen. I R. S. Hausstätter (Red.), *Inkluderende spesialundervisning*. (s. 181-196). Bergen: Fagbokforlaget. (15 s).
- Hausstätter, R. (2010). Den spesielle eleven i spesialpedagogikken: et bidrag til spesiallærers etiske utvikling. I S. M. Reindal & R. S. Hausstätter (Red.), *Spesialpedagogikk og etikk: kollektivt ansvar og individuelle rettigheter* (s. 53-69). Kristiansand: Høyskoleforlaget. (16 s).
- Holck, G. (2012). Organisasjonsutvikling som systemrettet innovasjonsarbeid. I E. Befring og R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (s.188-202) Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (14 s).
- Jenssen S. E & Lilljejord, S. (2009). Tilpasset opplæring: politisk dragkamp om pedagogisk praksis3(1), 1-15. hentet fra <http://adno.no/index.php/adno/article/view/99>
- Kiuppis, F. (2011). Mer enn én vei til fremtiden: Om ulike tolkninger av inkluderende opplæring. Norsk pedagogisk tidsskrift, 95(02).
- Moen H. D., & Sv Moe, M., & Valseth L.M (2014). En barnehage for alle-med inkludering som overordnet mål. I P. Sjøvik (Red.). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærer-utdanningen*. (s. 101-123). Oslo: Universitetsforlaget.
- Moen H. D., & Svendsen A.. (2014). Det offentlige hjelpeapparatets organisering, oppgaver og saksbehandling. I P. Sjøvik (Red.). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærer-utdanningen*. (s. 101-123). Oslo: Universitetsforlaget.
- Morken, I. (2012). Migrasjonsrelaterte lærevansker. I E. Befring og R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (s. 522-537). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (15 s).
- Morken, I. (2009). Mangfold, inkludering og minoritetshierarki i nasjonale læreplaner. s. 154- 186. I E. L. Dale (Red.), *Læreplan i et forskningsperspektiv*. Oslo:Universitetsforlaget. (32 s).
- Nes, K. (2014). The Professional Knowledge of Inclusive Special Educators. The SAGE Handbook of Special Education. L. Florian. London, SAGE Publications Ltd. 2: 859- 872. (13).
- Nilsen, S. (2010). Læreplanarbeid og kvalitetsutvikling i tilpasset opplæring og spesialundervisning. (s. 74-93). I J. Buli-Holmberg og S. Nilsen (Red.), *Kvalitetsutvikling av tilpasset opplæring*. Oslo: Universitetsforlaget. 7
- Nilsen, S. (2010). Moving towards an educational policy for inclusion? Main reform stages in the development of the Norwegian unitary school system. *International Journal of Inclusive Education*, 14(5), 479-497. (18 s).
- Robertson, M. M. (2012). The Gilles de la Tourette syndrome: the current status. *Arch Dis Child Educ Pract Ed*, 97(5), 166-175. doi: 10.1136/archdischild-2011-300585 (13 s).
- Schultz, J-H. (2012). Kultursensitivitet og marginalisering. I E. Befring og R. Tangen (Red.), *Spesialpedagogikk*. (s. 265-280). (5 utg). Oslo: Cappelen Akademisk forlag. (15 s).
- Svendsen, B.A. (2009). Flerspråkighet i teori og praksis. I R. Hvistendahl (Red.), *Flerspråkighet i skolen*. Oslo: Universitetsforlaget. (s. 31-60).(29 s).

Aktuelle nettressurser

Utdanningsdirektoratet: <https://www.udir.no/>

Statped: <http://www.statped.no/>

